

15.4.12

להגשים חלום הזדמנויות לתעסוקה בחברה הערבית... הסתיים קורס ראשון מסוגו להכשרת מנחים תעסוקתיים מהמגזר הערבי

כחלק מהתכניות של משרד התמ"ת לשילוב האוכלוסייה הערבית בשוק העבודה סיימו בימים אלה 19 מנחים ערבים מכל קצוות הארץ את הקורס הראשון להכשרת מנחים ערביים לתפקידי הנחייה תעסוקתית. בקורס שהופעל עם המרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי ע"י מכון שיפור השתתפו 16 נשים ערביות ו-3 גברים וכבר יש טעם של עוד...

ואכן, במשרדי המרכז הורגשה תכונה רבה מיד עם פרסום הידיעה על פתיחת הקורס. לקורס נרשמו מעל 45 אקדמאים ערביים מכל הארץ, מתוכם נבחרו בקפידה 21 נשים וגברים (הרוב נשים) בעלי פרופיל אקדמי גבוה עם תואר ראשון ושני במקצועות החינוך, מדעי החברה וההתנהגות. מלבד דרישות אלו נבחרו משתתפי הקורס גם על פי: ניסיונם בשטח בעבודה עם הקהילה, פרופיל אופי (כגון הכלה, סבלנות והקשבה הנדרשים למקצוע ההנחיה), הצורך לפריסה ארצית רחבה של המשתתפים מתוך ראייה כלכלית עתידית בחשיבות נגישות היועצים התעסוקתיים בכל אזורי הארץ. בפועל משתתפי הקורס הגיעו מנצרת, כפר כנא, חורה, רהט, ירושלים, אום אל-פחם, חיפה, מעליא, טמרה, טייבה, כפר קאסם, ג'לג'וליה, באר אלמכסור ועוד...

שוק התעסוקה במאה ה-21 מאופיין בחוסר יציבות ושינויים דינאמיים בשונה ממה שהיה עד לפני שני עשורים. בין הגורמים שהפכו את השוק ללא יציב ניתן לראות את פתיחת השוק לגלובליזציה, היוזמות החופשיות, תחרות בין שווקים, גמישות בתעסוקה וניידות של הון וכוח עבודה. בתנאי שוק אלו, נדרשת מהמשתתפים בו גישה אחרת מזו של העבר למשאב האנושי הזקוק כעת יותר מתמיד לידע, הכוונה וליווי מקצועי בהשתלבות וקידום בעבודה.

בישראל, בולטת בעיה בשילובה של האוכלוסייה הערבית בכלל, והנשים הערביות בפרט במעגל העבודה. הנתונים מצביעים על שיעורים נמוכים במיוחד של נשים ערביות. סקרים שנערכו בשנים האחרונות מגלים כי גורמים רבים מונעים יציאה לעבודה של אוכלוסיות אלה. נפגעת בעיקר האישה הערבייה, שחסמים כמו: מצב משפחתי, היעדר מקצוע או השכלה וניסיון תעסוקתי, היעדר תשתיות (מסגרות מתאימות להשגחה על הילדים), איזור מגורים ומידת הקרבה למוקדי התעסוקה, תרבות מסורתית ונורמה חברתית, אי ידיעת השפה העברית ועוד מקשים עליה לצאת לעבודה.

אל כל החסמים הללו מצטרף נתון נוסף: כאשר האישה הערבייה או הבדואית כבר מגיעה לייעוץ התעסוקתי היא נתקלת במציאות שמקשה עליה – המנחים התעסוקתיים בשטח לרוב הינם יהודים אשר מטבע הדברים מסוגלים פחות להבין אותה, את תרבותה, את שפתה (חלקן, לא כולן שולטות בעברית) וכל אלה מכבידים עליה, ובסופו של דבר גורמים לה- לא לצאת לעבודה.

ביסמין, לקידום בעלות עסקים קטנים יהודיות וערביות, במרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי, הבינו את הצורך הדחוף והחליטו ליזום פתיחת קורס ראשון מסוגו בארץ להכשרת מנחים תעסוקתיים ערבים. כאמור לעיל התאפשר קיום הקורס הודות לתובנות ולרגישות של עובדות היחידה לקידום נשים באגף להכשרה מקצועית במשרד התעשייה, המסחר התעסוקה (התמ"ת). לביצוע התכנית נבחר **מכון שיפור** שהוא בעל ניסיון רב שנים בפיתוח אישי ומקצועי של אנשים וארגונים, וגם היסטוריה של עבודה עם המרכז היהודי ערבי.

את התכנית הייחודית של הקורס הכינו דר' רפי גלברט ודר' אוהלה אביניר שהשקיעו רבות בניתוח האתגרים הייחודיים העומדים בפני המשתתפות והמשתתפים, וניהול התכנית הופקד בידי **יסמין** שיעדה, קידום בעלות עסקים קטנים, יהודיות וערביות במרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי.

בתכנית הקורס, 120- שעות לימוד ו-30 שעות פרקטיקום. במסגרת שעות הלימוד הוקנו עקרונות ההנחיה לקבוצה ולפרט, סגנונות ומודלים להנחיה, ידע תאורטי על שוק התעסוקה בארץ ובעולם, אימון תעסוקתי וסימולציות של ייעוץ תעסוקתי על ידי המשתתפים עצמם, שכחלק מהתכנית העבירו סימולציות, הרצאות וסדנאות בתחום לימודיהם ועיסוקם.

ערב סיום הקורס, יצאו המשתתפים ל-30 שעות סטאז'. במסגרת זו נדרש כל משתתף לצפייה בפעילות של מנחה ממכון שיפור או מארגון נבחר אחר, להתנסות בהנחיה בפני קהל, ולבניית הפרופיל התעסוקתי שלו כמנחה וייעוץ תעסוקתי. הנושאים שנבחרו להתמחות היו מגוונים בניהם הנחיה בהעצמת נשים עם מסוגלות תעסוקתית, בניית קורות חיים יעודים, התמודדות עם שינויי בעבודה, אומנות ההשפעה על הסביבה ותקשורת בינאישית. כמו כן נכנסו גם נושאים חדשים מהתקופה כמו חיפוש עבודה בעזרת רשתות חברתיות, אינטרנט ועוד.

בסוף חודש מאי, אמור הקורס להגיע לסיומו עם השלמת תהליך הסטאז' של כל המשתתפים, בחלוקת תעודות וחשיפת בוגרי הקורס לארגונים (קרן אברהם, המרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי, ארגון מהות, ארגון קו משווה,

משרד התמ"ת, עמותת נשים נגד אלימות... לצורך שילובם כמנחים ויועצים תעסוקתיים.

עם זאת יש לציין שעקב הדרישה בשטח, נרשמה עוד במהלך הקורס השתלבות של משתתפות בעבודה. לדוגמה השתלבו שתי משתתפות מהמשולש ומנצרת, בתפקידי הנחייה וריכוז של פרויקטים תעסוקתיים בג'וינט ישראל, מעברים ותב"ת ומכון שיפור קלט 3 מנחות תעסוקתיות בי-ם ובגליל.

מקצת תגובות המשתתפות בסיומו של הקורס:

- "בכל נושא שהועבר בקורס היה הרבה מה ללמוד לדוגמא עקרון ההנחיה, מידע עדכני על שוק העבודה העולמי והמקומי..."
- "תזמון הקורס היה מדהים! מה שלמדתי יכולתי ליישם אותו בשטח בעבודה שלי. זו יוזמה מבורכת, כי יש מחסור אדיר אצלנו בדרום במנחים. בחירת הקבוצה היתה טובה כי האנשים איכותיים ותרמו המון..."

ואכן ביסמין כבר לומדים ומנתחים את התגובות שהתקבלו מכל המשתתפים, אבל אין ספק שהמסקנה הבולטת ביותר הינה שהחברה הערבית בארץ בכל אזוריה הגיאוגרפיים ובמיוחד המרוחקים שבהם, צמאה להכוונה וייעוץ תעסוקתי בידי מנחים ערביים שמסוגלים יותר מכל להבין את צורכי האישה הערבייה.

על פי דבריה של **כיראם בלעום**, מנהלת יסמין - לקידום בעלות עסקים קטנים יהודיות וערביות במרכז היהודי ערבי לפיתוח כלכלי, כבר היום התקבלה החלטה על ידי **הגב' אנה גלוק** סגנית מנהל האגף להכשרה במשרד התמ"ת, לפתוח **שני קורסים** נוספים (בצפון ובנגב) במהלך שנת 2012, וזו בהחלט התחלה יפה ומעודדת.

כך, הסתיים קורס ראשון מסוגו להכשרת מנחים תעסוקתיים במגזר הערבי וכבר יש טעם של עוד...